

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність» за магістерською програмою професійного
спрямування
«Економіка, планування та управління бізнесом»

на тему: **«Економічне обґрунтування впровадження інноваційних
заходів на підприємстві (на прикладі ФОП «Рябуха Н.В.»)»**

Виконавець:

студентка 65 групи ФЕУП
Знамеровська Анна Олександрівна

Науковий керівник:

д.е.н., професор
Балджи Марина Дмитрівна

(підпис)

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми

Будь-яке підприємство на ринку товарів та послуг може успішно конкурувати лише за умови використання нових продуктів чи процесів їх виробництва та споживання. Така діяльність підприємства має інноваційний характер і відіграє ключову роль в його життєдіяльності. В умовах економічної інтернаціоналізації досвід успішних компаній свідчить, що на міжнародному ринку інновації та креативні рішення забезпечують виключні конкурентні переваги, довгострокову доходність та високі темпи розвитку.

Однак кризові тенденції, що породжують нестабільність зовнішнього оточення, а також знижують внутрішній економічний потенціал, при неадекватному менеджменті компаній, спричиняють сповільнення та «замороження» інноваційної діяльності.

Внутрішній механізм інноваційної діяльності окремого підприємства може діяти найбільш ефективно лише тоді, коли будуть створені сприятливі зовнішні умови — відповідна інноваційна та фінансова інфраструктура, законодавча та нормативна база, а також має бути напрацьований чіткий категоріальний апарат інноваційної діяльності.

Один із видів підприємств, які наразі розвиваються в нашій країні є соціальне підприємництво. В Україні категорія «соціальне підприємництво» все ще немає широкого розповсюдження. Ми не впевнені щодо її тлумачення і часто плутаємо соціальне підприємництво з соціальною відповідальністю бізнесу як в науці, так і в бізнесі. Для захисту вітчизняної науки варто зауважити, що у світі досі не існує єдиного визначення даної категорії, але більшість цих визначень говорить про бізнесові механізми вирішення соціальних проблем, створення громад та взаємодопомогу. Більше того, соціальне підприємництво є мультидисциплінарною темою для досліджень, тому що в її концепцію входять не тільки економічні елементи, але і питання моралі та етики, соціальної справедливості та психології.

Мета дослідження — аналіз зовнішнього та внутрішнього потенціалу ФОП «Рябуха Н.В.» та розробка інноваційно-інвестиційного проекту задля підвищення його конкурентоспроможності.

Завдання дослідження:

- розкрити сутність та передумови інноваційного розвитку підприємств;
- дати визначення поняття «соціальне підприємництво» та визначити його основні критерії;
- проаналізувати конкурентне середовище соціального підприємства ФОП «Рябуха Н.В.»;
- обґрунтувати необхідність впровадження інноваційних заходів на підприємстві, що досліджується;
- розробити інвестиційний та операційний плани реалізації інноваційного проекту.

Об'єктом дослідження є процеси впровадження інноваційних заходів на підприємстві.

Предметом дослідження є розробка інноваційно-інвестиційного проекту та оцінка його економічної ефективності для соціального підприємництва.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань у кваліфікаційній роботі на здобуття освітнього ступеня магістра було використано наступні методи:

- порівняльний метод — при дослідженні сучасних підходів до визначення сутності підходів до сутності таких понять як «інновації», «розвиток», «соціальне підприємництво»;
- розрахунково-аналітичний та структурно-динамічний методи — при визначенні проблем, тенденцій та перспектив розвитку досліджуваного підприємства;
- графічний метод — при побудові таблиць та графіків;
- метод експертних оцінок — при визначенні основних характеристик зовнішнього середовища та під час проведення оцінки доцільності впровадження інноваційних заходів на підприємстві.

Практичне значення кваліфікаційної роботи полягає у наступному:

- розроблено інвестиційний та операційний плани реалізації інноваційного проекту;
- проведено оцінку економічної ефективності інноваційного проекту;
- виявлено проектні ризики інноваційного проекту та шляхи їх мінімізації;
- досліджено слабкі місця, які необхідно розвивати та виправляти задля успішного росту та масштабування соціального бізнесу.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти, фахова література, матеріали наукових конференцій та періодичних видань, статистичні дані Державної служби статистики України, Міністерства промислової політики України, Головного управління статистики в Одеській області, публікації, інтерв'ю про діяльність СП «Ясна Річ».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається і вступу, трьох розділів, висновків і пропозицій. Основний текст містить 70 сторінок. Робота містить 9 таблиць, 6 рисунків і список літератури з 54 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні аспекти інноваційного розвитку підприємств та визначення соціального підприємництва» досліджено підходи до визначення інновацій та соціальних інновацій; виявлено передумови інноваційного розвитку підприємств; визначено специфіку соціального підприємництва і приклади його розвитку в Україні та світі.

У другому розділі «Аналіз соціального підприємства ФОП «Рябуха Н.В.» здійснена загальна характеристика соціального підприємства ФОП «Рябуха Н.В.; визначені основні конкуренти, оцінені конкурентні переваги підприємства ФОП «Рябуха Н.В.» .

У третьому розділі «Впровадження інноваційних заходів на соціальному підприємстві ФОП «Рябуха Н.В.» розраховані параметри бізнес-моделі соціального підприємства ФОП «Рябуха Н.В.», виконана оцінка економічної ефективності масштабованості моделі соціального підприємства ФОП «Рябуха Н.В.» за допомогою соціальної франшизи.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Критеріями успішної діяльності соціальних підприємств в Україні є: соціальна або екологічна спрямованість діяльності на вирішення конкретних соціальних проблем; прибуткова діяльність, самоокупність і фінансова стійкість, що сприяє до незалежності від зовнішнього фінансування; реінвестиція доходу в бізнес на рішення соціальних проблем; інноваційна діяльність, яка спрямована на застосування нових підходів на розв'язання соціальної проблеми; масштабованість і тиражованість; підприємницький підхід.

2. Прямими конкурентами аналізованого соціального підприємства на сьогоднішній день в Харкові виступають такі ж магазини повторного продажу одягу: «HUMANA», «Велика Шафа» та «Shifonier».

За результатами SWOT-аналізу основними конкурентними перевагами Благодійної крамниці «Ясна Річ» є низька цінова політика та вагома соціальна складова. Крім того з сильних сторін соціального підприємства потребують розвитку напрямки розширення асортименту та охоплення широкої вікової аудиторії. Також сильною стороною є зручне місце розташування крамниці.

Слабкі місця, які необхідно розвивати та виправляти задля успішного росту та масштабування соціального бізнесу. По-перше, якість продукції. По-друге, недостатня кількість працівників. По-третє, нестабільні джерела фінансування.

3. Стартові витрати на відкриття нового соціального підприємства дорівнюють 43 190 грн. Для початку діяльності нового соціального підприємства достатньо троє людей й місячний фонд оплати праці складає 17 812 грн.

Загалом за місяць, постійні витрати СП «Ясна Річ» становитимуть 27 000 гривень.

4. Критерії оцінки масштабованості моделі соціального підприємства на франчайзинговий ринок: доведений соціальний ефект, фінансова стійкість, маркетинг: надійний бренд і визнання, масштабність проекту, архівація та передача знань, зрозуміла бізнес-модель, механізми контролю, попит на послуги/товар, команда проекту: чітка організаційна структура.

За результатами оцінки, був отриманий результат 36 балів з 70 можливих, що свідчить про неготовність бізнес-моделі підприємства ФОП «Рябуха Н.В.» до масштабованості на франчайзинговий ринок.

Ключовими бар'єрами становлення і просування соціального підприємництва в Україні на сьогодні є правові, фінансово-економічні, адміністративні, доступу до ринку, організаційно-кадрові і інфраструктурні.

5. Для вирішення цих проблем запропоновано наступні рекомендації:

- Прискорити прийняття поправок до закону про розвиток СП і конкретизувати критерії віднесення до соціального підприємництва на місцевому рівні.
- Відокремитися в самостійну програму з окремим фінансуванням.
- Створити певну організаційно-правову форму соціального підприємства.
- Створити механізми по реалізації моделі державно-приватного партнерства.
- Надавати кредити соціальним підприємствам з довгостроковим характером участі і гнучкими умовами виплат.
- Розвиток привабливості соціального підприємництва для венчурних капіталістів і венчурних філантропів.